

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Impedimentis Matrimonii, Usu Et Divortio

Bosco, Jean a

Lovanii, 1685

Concl. V. In Baptismo, non solemniter ministrato, baptizans contrahit impedimentum cognationis spiritualis; secùs tenens. Sacramentum sit validum. Incertum est, an personæ debeant esse baptizatæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73448)

iam ab aliis Pontificibus, ut nullo modo se in conjugio reciperent, id est, ne inter eos celebrari posset Matrimonium.

Et quia fortè aliqui viri & mulieres, intelligentes, quòd filium levassent, sibi impedimento non esse, contraxerant Matrimonium post levatos filios de fonte; separari jubet, nò quia Matrimonium validum dissolvatur, sed quia nullum fuerat ratione impedimenti. Et quia reverà non subsistebat Matrimonium, statuit Pontifex, reddendam esse dotem uxori, quæ separatur à Matrimonio, post impedimentum celebrato, & peractà unius anni poenitentia pro delicto, liberum esse aliis viris copulari.

278. Ratio huius expostionis.

Piacet autem textum istum de viris vel foeminis, qui filios in concubinato susceptos levarent potius, quàm de aliis intelligere, quòd dicit, quæsitum esse de his, qui proprios filios suos levarent. Quare non potest universè intelligi de his, qui filios levarent alterius, & postea cum eorum parentibus contraxerant. Hactenus Pontius.

Judicium Auctoris.

Ego autem noto; in dicto textu non fieri mentionem, saltem expressam, concubinarum; deinde adverte: verba illa superius relata; *Mulieres verò* &c. ex quibus oritur difficultas, omiſsa esse apud Gratianum, quàmvis apud Binnium Tomo 2. Conciliorum reperiantur. Quare autem omiſsa sint apud Gratianum, nescio. Hoc scio, Pontificem non posse dispensare in Matrimonio rato fidelium consummato, adeoque viros & mulieres, qui sive nescientes, sive scientes, proprios filios suscipiunt ex levacaro sancto, nullatenus posse propterea cum aliis contrahere.

279. Cognatio hæc superveniens dissolvit sponsalia

An autem priventur jure petendi aut reddendi debitum; dicam alio loco, ubi de usu Matrimonii. Hoc pervium est, quòd talis susceptio dissolvat sponsalia de futuro contracta sicut & affinitas. Quia cum non sint vinculum indissolubile, solvantur supervenienti obstaculo dirimenti subsequens Matrimonium.

Sed pergamus ad alia, & dispiciamus, ex quo Baptismo oriatur hæc cognatio, utrùm etiam ex Baptismo privato aut invalido; Deinde, an oriatur inter personas non baptizatas; de his enim omnibus quaritur inter Theologos. Nostra resolutio hæc est.

CONCLUSIO V.

In Baptismo, non solemniter ministrato, baptizans contrahit impedimentum cognationis spiritualis; secùs tenens. Sacramentum sit validum. Incertum est, an personæ debeant esse baptizatae.

280. Probatur 1.

Dicendum prorsus est (inquit Sanchez sup. disp. 62. n. 10.) baptizantem, etiam lai-

cum, in extremo necessitatis articulo, contrahere cognationem perfectam spirituales, subsequens Matrimonium dirimentem, cum baptizato ejusque parentibus. Quia omnia jura clamant ex vero Baptismo oriri cognationem spirituales. Sed Baptismus non solemniter ministratus, sive à laico, sive à Sacerdote, tam in extremo necessitatis articulo, quàm extrà eum, est verus Baptismus, & vera regeneratio, ergò &c.

Sed contra, dicit aliquis: cap. ult. de Cognat. spirit., ut cognatio spiritualis contraheretur, ponderatur baptizantem fuisse Sacerdotem, ibi: *Idem A. excipiendo proposuit, quod eam habere rit. non poterat in uxorem pro eo, quod ipsum pater mulieris ejusdem, qui sacerdos extitit, baptizavit.*

281. Obicitur c. fin. de Cogn. spirit.

Respondeo cum Sanchez sup. n. 12. narrari in eo textu factum, nec vim effici ad contrahendam cognationem spirituales in Sacerdotio ministri baptizantis.

Solvitur ex Sanchez.

Si rursùm objicias: cap. *Ad limina*, 30. q. 1. declaratur, parentes, qui proprios filios in necessitate baptizant, non arceri à petitione debiti, ibi: *Vnde si supradictus genitor filium suum corpore morientem aspiciens, ne animam perpetuam morte pereuntem dimitteret, sacri unctam Baptismatis lavit, ut eum de potestate auctoris mortis & tenebrarum eriperet, & in regnum Christi jam cognaturum sine dubitatione transmitteret, bene fecisse laudatur: idcirco sua uxori, sibi jam legitime sociata, impune quamdiu vixerit judicamus manere conjunctum.* Ita Ioannes Papa 8. Anselmo Lemovicinæ Ecclesiæ Episcopo.

282. Alia obiectio ex c. 7. 30. q. 1.

Ubi conceditur petitio debiti, eò quòd injustum sit, propter actum præceptum poenam subire. Quæ ratio æque militat in omni eo, qui necessitatis tempore baptizat; si enim ob id oriatur inter ipsum & baptizati parentes cognatio spiritualis, privaretur propter actum præceptum libertate incundi Matrimonii cum illis; ac proinde poenam incurreret: Negari enim non potest, privari hæc libertate, esse quoddam poenæ ac gravaminis genus.

283. Solvitur ex Sanchez.

Respondeo ex Sanchez sup. n. 10. privari conjugem jure debiti exigendi, est in poenam delicti admissi, baptizando filium conjugis alterius. At iniquum est, poenam incurri propter observantiam præcepti. Contrahi autem cognationem, quæ subsequens Matrimonium dirimat, ac reddat incestuosum concubitum cum persona baptizata, vel ejus parentibus, nullatenus habet rationem poenæ, vel gravaminis, sed pertinet ad quoddam amicitia genus, & conjunctionis, quam statuit Ecclesia inter has personas, ob quàm venit Matrimonium inter illas.

Confirmatur inf.

Et confirmatur; quia Parochus tenetur Baptismus solemniter ministrare; & tamen nullus negabit, eum contrahere hanc cognationem. Tandem; quia quando impedimentum aliquod non statuitur ab Ecclesia in delicti poenam, sed ob alias rationes, incurritur propter actum præcepti: ut Iudex obligatus ad suspendendum delinquentem, irregularis efficitur illum suspendendo

dendo. Ita Sanchez cum Aliis, quos citat.

284. Manet ergo vera prima pars Conclusionis, scilicet in Baptismo, non solemniter ministrato, Baptizantem, sive vir, sive femina fuerit, sive laicus sive Sacerdos, contrahere cognationem Spiritualem cum Baptizato, ejusque parentibus, quæ est communis sententia.

Tenens in privato Baptizans non contrahit cognationem, ut probatur ex Sanchez.

Nunquid etiam tenens? Negat sequens pars Conclusionis, quam tanquam probabilioram amplectitur Sanchez sup. Quia, inquit, cum adhibere susceptorem sit cæremonia ab Ecclesia instituta pro Baptismo solemnem, ubi hic non est, non dicitur propriè & verè susceptor, qui tenet: imò valde contingens est, ut puer tunc ab aliquo teneatur; in ulnis enim matris, aut in cunabilis positus solet baptizari; quod si ab aliquo teneatur, est per accidens, majoris commoditatis gratiâ. Quare nil peccaretur, omisso patrino in eo Baptismo.

Secunda probatio.

Secundò; constat ex communi modo loquendi, vulgiquè opinione, à quibus argumentum petitum efficax est. Nam tenentes infantem in prædicto casu, nec compadres, nec patrini appellantur, nec tales solent existimari, sed illi soli, qui in Baptismo solemnem id munus obeunt. Ita Sanchez cum Aliis ab eo allegatis. Quam sententiam secuti fuimus Parte 1. hujus Operis Disp. 2. Sect. 6. Conclus. 2. n. 16. & adhuc sequimur.

285. Quid ergo, inquis, si tenens reverà velit munus susceptoris obire? Respondet Sanchez sup. n. 15. etiam tunc minimè contrahere. Quòd non fit in potestate tenentis situm, hanc cognationem contrahere, nisi petita ab Ecclesia serventur: at munus susceptoris non obitur propriè, nisi quando Baptismus est solemnem.

Unde (inquit Herinx 4. part. tract. 2. disp. 7. n. 31. ubi sequitur sententiam Sanchez) nec nomina hujusmodi describuntur in libro, neque cognationem contractam eis Parochus inculcat; quod tamen præscribit Trid. sess. 24. de Refor. Matr. c. 2. Potuisset quidam Ecclesia cæremoniam istam pro Baptismo solemnem præscripsisse per modum præcepti, eam relinqueret in Baptismo privato: de hoc tamen non constat, uti constare deberet, ut rectè assereretur. Hæc ille.

286. Nec obstat (prosequitur Sanchez sup.) baptizantem in ea necessitate contrahere: quia baptizans confert verum Sacramentum: at qui sic tenet vel suscipit, non dicitur propriè tenere vel suscipere eo modo, quo ab Ecclesia statutum est. Susceptio enim est cæremonia ab Ecclesia instituta ad Baptismum solemnem, ac proinde, solemnitate deficiente, deficit quòque vera susceptoris ratio. Hæc ille.

Quamvis igitur jura eodem pacto & tenere loquantur de baptizante & de susceptore, neque expressè distinguant inter Baptismum privatum & solemnem, quando statuunt susceptorem in Baptismo contrahere cognationem; equidem intelligenda sunt de vero & propriè dicto susceptore eo modo, quo de vero & propriè dicto baptizante.

Planè, inquis, sed pars adversa contendit, tenentes in privato Baptismo, esse verè & propriè susceptores, maximè quando volunt munus susceptoris obire. Quo equidem probato, haud dubium, quin cognationem contrahant.

Fateor; sed hoc non satis probatur ex juri-
bus, quæ impedimentum cognationis spiritualis statuunt, tamen si distinguant expressè inter Baptismum privatum & solemnem, & idè adhaeremus sententiæ Sanchii; maximè cum impedimenta Matrimonii potius sint restringenda quàm extendenda; nam causa matrimonialis favorabilis est, ut non semel alibi diximus, & ex jure probavimus.

Hinc etiam probatur tertia pars conclusionis, scilicet: *Sacramentum sit validum*; quæ significatur, nullam contrahi cognationem, quæ Matrimonium subsequens dirimat, si vel defectu materiæ, formæ, aut aliâ quâcumque ratione Sacramentum fuerit invalidum. Ratio in promptu est, quia in tali eventu, non est verus Baptismus, & per consequens non est vera regeneratio spiritualis; jam autem jura decernunt, ex Baptismo oriri cognationem spiritualem, eò quòd sit regeneratio quædam spiritualis.

Et eadem est ratio de invalida Confirmatione; quia scilicet ipsa non est spiritualis quædam perfectio regenerationis spiritualis, cum tamen jura statuunt, ex Confirmatione oriri cognationem spiritualem, eò quòd sit talis perfectio.

Breviter, *ly Baptismus*, & *ly Confirmatio*, simpliciter prolata, significant in omni jure verum Baptismum, & veram Confirmationem, nisi aliquid obstat; sicut *ly Homo*, simpliciter prolatum, significat verum hominem, & non fictum seu pictum. Hic autem nihil obstat, quò minus de solo Baptismo vero seu valido, itemque de sola Confirmatione vera seu valida, jura intelligantur.

Quinimò, inquis, obstat cap. un. de sponsali. in 6. ubi deciditur, ex sponsalibus irritis oriri impedimentum publicæ honestatis, dirimens Matrimonium. Ergò ad impedimentum dirimens inducendum, sufficit actum effici de facto, et si non de jure, sed irritus sit.

Respondeo & quæro, an d. cap. unico decidatur simpliciter ex sponsalibus oriri impedimentum publicæ honestatis, sicuti jura præallegata simpliciter statuunt, ex Baptismo & Confirmatione oriri cognationem spiritualem? Manifestum est quòd non: nam sic sonat: *Ex sponsalibus puris & certis, etiamsi consanguinitatis, affinitatis, frigiditatis, Religionis, aut aliâ quâvis ratione sint nulla, dummodo non sint nulla ex defectu consensus, oritur efficax ad impediendum, & dirimendum sequentia sponsalia vel Matrimonia, non autem ad præcedentia dissolvendum, impedimentum justitia publicæ honestatis.*

Est igitur in eo casu textus expressus, cum-
que sit valde specialis, non potest extendi ad alios. Aliter (inquit Sanchez sup. n. 8.) posset inde probari ex omni actu irriti sequi impedimenta omnia jure statuta; ac proinde diceremus, irregularem esse, qui putans se hominem

287. Inflama.

Solvitur.

288.

Ex Sacramento invalido non oritur cognatio. Probatur.

Confirmatur.

289.

Obijetur cap. un. de Sponsal. in 6.

Responsio.

290.

In casu sponsalium est expressus textus.

minem interficere, verè feram necaret.

Secus hic,

Adferant Adversarii textum, in quo deciditur, ex Baptismo oriri impedimentum cognationis spiritualis, etiamsi nullus sit, & libenter eis subscribimus; cum autem non possint eum adferre, haud ægrè ferant, si eorum commento non credimus, utpotè destituto omni solido fundamento, sive ex jure, sive ex ratione. *Odia restringi, & favores convenit ampliari*, inquit Reg. 15. de Reg. juris in 6. Impedimentum autem Matrimonii odium, ut sup. dixi; ergò restringendum, & non ampliandum ad casum non expressum. Et Reg. 52. eod. ait: *Non præstat impedimentum, quod de jure non sortitur effectum.*

291.

Explicatur Reg. juris 52. in 6. ex Canisio.

In quam Reg. Canisius hæc scribit: Exemplum require ex c. 4. & c. 5. extrà de spons. impub. ubi species talis refertur: Contracta sunt sponsalia à Cajo cum puellâ, minore septennio; postea idem Cajo consentit in Matrimonium cum matre ejusdem puellæ: quâ de re consultus S. Pontifex refertur, Matrimonium hoc cum matre initum, non impediri propter sponsalia præcedentia cum filia: cum sponsalia ipso jure, utpote à minore septennio contracta, non constiterint, ac proinde nullam publicæ honestatis justitiam induxerint, quâ quam aliàs inhibetur Matrimonii contractus.

Alterum exemplum juris civilis sit: Si quis post primum testamentum, alterum facere cœperit, sed mortalitate præventus, aut, quia ejus rei cum pœniterit, id non perfecit, non ideò infirmantur priores tabulæ, cum posteriores effectum non habuerint, §. *Ex eo autem*, Instit. Quibus mod. testam. infir. Hæc ille.

292. Occurrit objectioni.

Et aliquibus interpositis ait: Neque huic Regulæ obstat tex. in cap. un. de Spons. in 6. ubi ex sponsalibus invalidis publica honestas oritur, Matrimonium subsequens impediens & contractum dirimens. Nam tametsi ejusmodi sponsalia ipso jure nulla sint: non tamen effectu carent quoad opinionem vulgi, fortè existimantis, ea valida esse: ut merito & in his sponsalibus, publicæ honestatis tuendæ & conservandæ causâ receptum fuerit, ea non minus impedimento esse justis nuptiis, quàm si legitime contracta essent. *Semper in conjunctionibus* (inquit Modestinus) *non solum quid liceat considerandum est, sed & quid honestum sit*, l. 42. ff. de. Ritu nupt. Verum cum hodie dicebatur sit ab hæc sententiâ d. c. unci per Concilium Tridentinum sess. 24. c. 3. in Decret. de refor. Matr. non est quod longè insistamus. Hactenus Canisius.

Cum ergò in casu proposito Sacramenta Baptismi & Confirmationis non sortiantur effectum, quia supponuntur ipso jure nulla; neque præstabant impedimentum Matrimonio contrahendo.

293. Replica.

Si dixeris: non carent omni effectu quoad opinionem vulgi, fortè existimantis ea valida esse, ut merito & in his Sacramentis cognationis spiritualis tuendæ & conservandæ causâ receptum fuerit, ea non minus impedimento esse justis nuptiis, quàm si validè ministrata fuissent.

Respondeo: ad summum inde sequitur, quòd Ecclesia posset taliter recipere Baptismum & Confirmationem, ipso jure nulla; quòd autem aliquando receperit, ex nullo textu constat, sicut constat ex dicto cap. unico aliquando recepisse sponsalia, ipso jure nulla, cumque de facto amplius non recipiat hujusmodi sponsalia; quo fundamento asseremus, recipere hujusmodi Baptismum aut Confirmationem?

Quod probè scientes S. R. E. Cardinales, declararunt: *Qui in Ecclesia dumtaxat fuit presens ei, qui domi fuerat verè baptizatus, sed deinde in Ecclesia servata fuerunt sola solemnitates, nullam cognationem spiritualem cum eo contraxit.* Utiq; neque susceptor neque Parochus, qui adhibuit cæremonias: quia nec ille verus susceptor, nec hic verus Baptizans.

Quid ergò, inquis, si iteretur Baptismus sub conditione, eò quòd de prioris Baptismi veritate dubitetur? Respondet Sanchez sup. n. 6. postquam constiterit, priorem fuisse validum, non oriri cognationem; at dum id non constat, præsumet Ecclesia cognationem. Quòd intelligo, quando est merum dubium. Hæc ille.

Sed quæro ego: Quare Ecclesia præsumet cognationem? Equidem in dubio melior est conditio possidentis: videtur autem baptizans tali casu & susceptor possidere suam libertatem, quamdiu non constat de nullitate prioris Baptismi.

Respondetur: Ecclesia præsumet cognationem, quia præsumet valorem Baptismi sub conditione, quamdiu non constat de valore prioris Baptismi; quippè certum est Baptismum sub conditione valuisse, si prior non valuerit; ergò quamdiu non constat priorem valuisse, merito præsumitur posteriorem valuisse, ita ut pro certo habeatur, sic Baptizatum verè & validè esse Baptizatum. Unde posterior Baptismus sub conditione possidet, utpote qui adhibitus fuit, ut certo constaret de Baptismo, & per consequens ut certo constaret de baptizante & susceptore seu patrino.

Veluti ergò secundus Baptismus præsumitur validus, quousque non probatur validitas prioris; sic indidem minister posterioris Baptismi præsumitur verus baptizans, & susceptor in posteriori Baptismo verus susceptor; ac proinde contraxisse cognationem spiritualem, quamvis reverà non contraxerint, si præsumptio non nitatur veritate. Quapropter si postmodum constaret, priorem Baptismum fuisse validum, pronuntiaret Ecclesia cognationem non fuisse contractam.

Sin autem prior Baptismus probabiliter valuerit, probabiliter non valuit secundus Baptismus; & per consequens probabile erit, ex secundo non fuisse contractam cognationem. Et si prior Baptismus probabiliter non valuerit, probabiliter valuit secundus Baptismus; ac proinde probabile erit ex secundo fuisse contractam cognationem. Quid ergò tali casu faciendum?

Cum utraq; opinio sit probabilis (inquit Resol. ex Sanchez)

Dubitatur.

Declar. Card.

294. Quid si Bap. iteretur sub conditione, ex Sanchez.

295. Ecclesia præsumet cognationem, quamdiu non certo constat de valore primi Baptis.

296. Quid si probabiliter valuerit prior Baptis.

Resol. ex Sanchez.

Sanchez sup. n. 7. in fine) poterit quispiam utramvis illarum sententiarum tutâ conscientiâ amplecti, & secundum unam velle contrahere Matrimonium, & juxta aliam nolle contrahere; hoc autem indubiè tutius est, & consultius, ne postmodum de valore Matrimonii disputetur. Puto tamen ego, quod post factum Ecclesia judicaret pro valore, cum causa matrimonialis sit favorabilis.

297. *An hoc impedimentum oriatu inter personas non baptizatas.* Restat ultima pars Conclusionis, quæ ait, incertum esse, an hoc impedimentum oriatur inter personas non baptizatas, v. g. inter infidelem baptizantem, vel suscipientem, & baptizatum, ejusque parentes infideles, aut etiam fideles.

In eo autem versatur cardo difficultatis, utrum infidelis sit capax cognationis spiritualis. Hoc in primis certum est, infidelem posse validè baptizare; incertum verò, an possit validè suscipere, seu levare de sacro fonte; & qui diceret, non posse validè suscipere, consequenter affirmare deberet, nullam oriri ex tali susceptione cognationem spiritualem, quæ Matrimonium post contractum dirimat, neque obligationem instruendi baptizatum; cum hi effectus non oriuntur, nisi ex valida seu vera susceptione, sicut antea dictum est, non oriri cognationem spiritualem, nisi ex valido seu vero Baptismo. Et quamvis, ut statim dixi, infidelis possit verè baptizare; equidem multi putant, ex tali Baptismo non oriri cognationem spiritualem.

298. *Non baptizatus non potest aliquid levare de sacro fonte ex D. Th.* Unus pro mille sit D. Thomas 4. dist. 42. q. 1. a. 3. *Ad tertium dicendum, quod non baptizatus, non potest aliquid levare de sacro fonte, cum non sit membrum Ecclesie, cujus typum gerit in Baptismo suscipiens; quamvis possit baptizare, quia est creatura Dei, cujus typum gerit baptizans; nec tamen aliquam cognationem contrahere spiritualem potest, quia est expertus spiritualis vite, in quam homo primo per Baptismum nascitur.* Et per consequens, tamen quis admitteret, infidelem validè posse suscipere; equidem negare posset, propter eandem rationem, ex tali susceptione contrahere aliquam cognationem spiritualem.

299. *Infidelis incapax est hujus cognationis, ex Sanchez. Probat. I.* Et idè Sanchez sup. disp. 60. n. 7. absolutè docet, nullâ factâ distinctione inter baptizantem, & suscipientem, infidelem incapacem esse hujus spiritualis cognationis contrahendæ. Probat autem primò: quia sicut non habens vitam carnalem, non potest esse cognatus carnaliter; ita non habens vitam spiritualem, nequit esse spiritualiter cognatus.

Confirmatur. Et confirmatur: quia sicut ad carnalem cognationem inter aliquos, desideratur processio utriusque ab eodem stipite, secundum carnalem propagationem; ita ad spiritualem exigitur processio utriusque ab eodem stipite, nempe Christo, secundum spiritualem regenerationem, mediante visibili Sacramento Baptismi.

300. *Secunda probatio.* Secundò; quia infidelis est incapax jurispatronatus, quod quasi spirituale est, c. *Quicumque*, 16. q. 7. nedum cognationis verè spiritualis.

301. *Tertia.* Tertio: quia cum cognatio hæc sit ex mero Ecclesie instituto, nequit ab infidelibus contrahi, utpotè qui Ecclesie legibus minimè subdantur. Hæc ille,

301. *Prima illa.* Ex quibus deducit primò, infidelem sive baptizet, sive susceptor in Baptismo aut Confirmatione sit, minimè contrahere hanc cognationem; quia illius incapax est.

302. *Secunda.* Secundò: Catechumenum quodque esse incapacem hujus cognationis; quod non procedat ab eodem stipite, videlicet Christo per spiritualem regenerationem, mediante visibili Sacramento Baptismi; sicut nec Sacramentorum est capax.

303. *Tertia.* Tertio: si Christianus unà cum infideli suscipiat puerum, vel alter suscipiat, altero baptizante, non contrahi cognationem cum infideli: utpotè qui illius expertus est, benè tamen cum Christiano. Quia utile non vitiat per inutile, quando commodè separari possunt, Reg. 37. de Reg. juris in 6. *Utile non debet per inutile vitari.*

304. *Quarta.* Quartò deducit: infidelem baptizantem, vel suscipientem, non contracturum cognationem ex eo actu, tempore infidelitatis gesto, quamvis postea baptizetur. Quia quod à principio nullum fuit, convalescere nequit; arg. l. 210. ff. de Reg. juris, *Quæ ab initio inutilis fuit institutio, ex post facto convalescere non potest.* Ergò baptizatio, quæ prius inutilis fuit ad contrahendam cognationem, ex post facto, id est ex Baptismo postea suscepto, non potest convalescere ad hunc effectum.

305. *Hinc multi contradi- cunt.* Sed de hoc corollario statim plura: nam ei multi contradicunt. Alia autem proculdubidè vera sunt, si vera est principalis sententia. Sed quia & hæc veritas incerta est, & ab aliquibus negatur, oportet oppositam doctrinam cardinibus suis luxare (si tamen luxari possit) priusquam Sanchio subscribamus.

306. *Docent aliqui, infidelem baptizantem filium infidelis contrahere cognationem, sedis suscipientem.* In primis ergò docent nò pauci: infidelè baptizantem filium fidelis contrahere cognationem cum baptizato, ac ejus parentibus; sedis suscipientem. Ducuntur primò: quia infidelis validè baptizat, non autem validè susceptoris minus exequitur. Quippè eum non posse esse susceptorum, decernitur cap. 102. de Consecr. dist. 4. *In Baptismate, vel in Chrismate, non potest alium suscipere in filium, qui non est ipse baptizatus, vel confirmatus.*

307. *Resp. Sanchez.* Responder Sanchez sup. n. 12. non satis esse, Baptismum ab infideli collatum, esse validum, ut ex eo oriatur cognatio spiritualis; sed desiderari, personam baptizantem esse capacem illius contraheæ, qualis non est infidelis.

308. *Impugnatio.* Sed, inquis; hoc est, quod quaeritur; an sit capax, adeoque probatum oportuit, non suppositum. Respondetur: jam sup. ex Sanchez probatum fuit.

309. *Resp. ad r. arg. Sanchez.* Prorsus, replicas, probatum fuit; sed inefficaciter. Ad primum quippè respondetur: non benè sequitur: non habens vitam carnalem, non potest eam alteri dare; ergò non habens vitam spiritualem per baptismum, non potest eam alteri dare per Baptismum. Proindè non valet in omnibus argumentum à vita carnali, & cognatione carnali, ad vitam spiritualem & cognationem spiritualem.

Censet.

306. Censese, aliquem posse dare vitam carnalem, qui ipse eam non habeat? Scio, quod non censeas. Et verò nemo ambigit, posse quempiam dare vitam spirituales, qui eam ipse non habeat. Cum ergo cognatio spiritualis oriatur ex datione vitæ spiritualis, cur infidelis, qui eam vitam potest dare, erit incapax cognationis spiritualis; & cur eam non contrahet, si revera puero, à se baptizato, eam vitam det? Et ecce secundum fundamentum oppositæ doctrinæ.

Respondet Sanchez sup. non satis esse, recipere esse ab alio, ut recipiens sit ejus filius. Exigitur enim, ut recipiat esse à principio viventi, simili in natura. At baptizatus recipit esse spirituale ab infideli, non tamquam à principio simili, scilicet in natura regenerationis per Baptismum, quamvis sit ille catechumenus, habeatque fidem, & sit in gratia constitutus. Hæc ille.

Sed dicit aliquis; iterum petitur principium, & supponitur, quod debet probari, scilicet in omnibus debere esse paritatem, inter filium carnalem & spirituales; quod tamen falsum esse ex eo colligitur, quod peccator fidelis non sit similis in natura ei, quem baptizat; quippe non tantum tribuit baptizato characterem Baptismi, in quo ei assimilatur, sed etiam gratiam sanctificantem, aut certe jus ad gratiam sanctificantem accipiendam, per Baptismum, quod jus constat ipsum amplius non habere; & tamen talis peccator est verus pater spiritualis, secundum omnes, & baptizatus ab eo verè filius ejus spiritualis, non magis vel minus, quam si baptizans esset in statu gratiæ.

Et sanè, ut Omnes fatentur, non baptizatus Baptismo fluminis, potest esse baptizatus Baptismo flaminis, id est, habere gratiam sanctificantem per amorem Dei perfectum super omnia; cur autem hæc similitudo non sufficiat ad veram paternitatem & filiationem spirituales?

Nonne catechumenus contrahit veram cognationem spirituales per catechismum, estò nondum sit baptizatus? Audi Bonifacium 8. c. 2. de Cognat. spirit. in 6. Per catechismum, qui præcedit Baptismum, Sacramentorum fundamentum est januam reliquorum, cognatio spiritualis contrahitur. Atque hoc est tertium fundamentum.

Respondet Sanchez sup. eam cognationem esse valde imperfectam, & secundum quid, ac dispositionem quamdam ad cognationem perfectam, quæ ex Baptismo conturgit; ac proinde nil mirum, si ex catechismo, qui ad Baptismum dispositio est, Ecclesiâ sic statuentem, contrahatur. At cognationis perfectæ spiritualis quicumque non baptizatus est incapax. Ita Sanchez.

Sed quæret aliquis: cur magis incapax perfectæ cognationis, quam imperfectæ? Nonne & hæc oritur ex statuto Ecclesiæ? Fatetur Sanchez. Infero ego: ergo non baptizatus subditur statuti seu legibus Ecclesiæ; ergo posset Ecclesiâ de Matrim. Pars II.

cllesia, si vellet; statuere cognationem perfectam pro non baptizatis, qui alium baptizarent; vel ostende disparitatem, & de rationem, quare potius uno statuto, quam alio Ecclesiâ possit ligare non baptizatum, cum generaliter dictum sit: Quid nobis de iis, qui foris sunt, judicare?

Si ergo hæc Scriptura non improbat cognationem imperfectam, quam catechumenus, seu non baptizatus contrahit ex catechismo, neque improbabit cognationem perfectam, quam catechumenus, statuente Ecclesiâ, contraheret ex Baptismo alteri collato. Cumque Ecclesiâ nupiam prohibeat non baptizato baptizare, & generaliter statuat, cognationem perfectam contrahi ex collatione Baptismi, cur nos distinguere debemus inter baptizantem fidem & infidelem?

Videtur equidem tanta obligatio amicitiae & reverentiæ oriri in baptizato erga baptizantem infidelem, quam fidem, cum æquale ab utroque recipiat beneficium; scilicet regenerationem spirituales, quæ non est major vel minor ex eo præcisè, quod baptizans sit fidelis aut infidelis.

Præterea (eritque quartum fundamentum Adversariorum) ex factis infidelitatis tempore benè oritur impedimentum, ut infidelis non valeat post Baptismum ducere eam, quæ infidelitatis tempore sibi facta est consanguinea.

Et confirmatur ex c. 1. De Convers. infidelium, ex quo constat, infidelem, occidentem virum Christianæ, machinante hæc in viri necem, non posse conversum ad fidem cum ipsa validè inire Matrimonium.

Respondet Sanchez sup. consanguinitatem esse quid naturale, & idè eam contrahi ab infidelibus. At cum cognatio spiritualis sit ex solo jure Ecclesiastico, cui infideles non subsunt, non potest ab infidelibus contrahi.

Ad confirmationem dic: in eo textu imponi poenam Christianæ illi, in odium ejus delicti, ne unquam possit illi infideli converso ad fidem nubere: & subinde nec infidelis conversus poterit eam ducere, quamvis ipsum infidelem non potuerit ligare Ecclesiâ: sed quia Matrimonium postulat utrumque conjugem habilem, eo ipso quod alter, subiectus Ecclesiæ, redditur ab ipsa inhabilis, nequit inter ipsos Matrimonium consistere. At cognatio spiritualis, utpotè res Ecclesiæ jure inventa, non potest contrahi ab infidelibus; nec etiam potest esse in solo fidelis. Hæc ille.

Sed enim, inquis, jam sup. ostensum fuit, & admissum à Sanchio, infidelem esse subiectum legibus Ecclesiæ quoad cognationem imperfectam, quæ contrahitur ex catechismo; ita ut si, catechismo facto, Baptismus impediretur, nequiret catechizatus licitè contrahere eum susceptore, ex statuto Ecclesiæ; si adhuc obliget, de quo alibi disputavimus. Cur ergo lex Ecclesiæ non posset etiam perfectam cognationem causare inter baptizatum & infidelem?

310. Tertium fundamentum Adversariorum.

311. Argumentum quartum.

Confirmatio.

312. Resp. Sanchez ad 4. arg.

Ad confirmationem ex eod.

313. Impugnatio primò.

infidelem baptizantem, aut suscipientem? Cur enim una lex potius quam alia potest infidelem obligare?

314. *Secunda impugnatio, cui respondet Sanchez.*

Deinde quod in fine addit: *Nec etiam potest esse in solo fideli*, unde constat aut probatur? Respondet Sanchez sup. n. 14. Quia cum cognatio spiritualis sit quaedam relatio, non potest ab altero contrahi, quin ab utroque contrahatur. Quippe relatio duo extrema necessariò petit. Cum igitur infidelis incapax sit cujuscumque cognationis spiritualis, nequibit fidelis cum infideli eam contrahere. Et confirmatur; quia nec Matrimonium, nec cognatio carnalis, nec legalis possunt consistere nisi inter duo extrema habilia. Hæc ille.

Lex Ecclesia irritans superponit consanguinitatem, non facit.

Itaque consanguinitatem carnalem Ecclesia suâ lege non facit, sed supponit, & eâ suppositâ, decreto suo statuit, quòd talis consanguinitas in tali aut tali gradu dirimat, potestque suum inhabilitare subditum ad contrahendum cum eo, qui in eo gradu sit sibi sanguine conjunctus, sive id sit cum alio, etiam Ecclesiæ subdito baptizato, sive cum alio quovis; atque adeò non mirum, quòd etiamsi ille alius non sit subditus Ecclesiæ, sit nihilominus consanguineus alterius, qui est subditus Ecclesiæ, cum consanguinitas non dependeat ab Ecclesiæ statuto: cognatio verò spiritualis ita ab Ecclesiæ statuto dependeat, ut nisi Ecclesia id statueret, nulla fuisset cognatio.

315. *Facit cognationem spirituales.*

Unde duo facit Ecclesia, & quòd sit spiritualis cognatio, & quòd hæc spiritualis cognatio impediat & dirimat Matrimonium. Prius ergò debet fieri ille non baptizatus cognatus, & postea ex vi talis cognationis inducitur ab Ecclesia impedimentum; cum autem non possit Ecclesia causare talem effectum cognationis in non baptizato, utpotè non sibi subdito, ad cognationem autem spiritualem, qualis nunc est, requiratur utrumque extremum, quia relatio est mutua; hinc est ut cognatio spiritualis non resultet in altero baptizato, eo ipso, quòd resultare non potest in altero non baptizato, atque adeò neque impedimentum ex cognatione resultans. Ita Dicastillo discurrit disp. 7. n. 240.

Ejus non est capax infidelis, sive activè, sive passivè, ex Dicast.

Docet hic Auctor cum Sanchio, infidelem sive baptizantem, sive suscipientem, neque activè neque passivè cognationis esse capacem, id est, neque directè contrahere cognationem, ita ut baptizans, vel suscipiens filium fidelis, verè contrahat cognationem cum persona à se baptizata vel suscepta, ac cum ejus parentibus: neque passivè, sive indirectè terminando cognationem fidelis, ita ut si fidelis baptizet filium infidelis, ipsumve suscipiat, ipse infidelis non contrahat cognationem cum fideli, benè tamen econtrà fidelis cum infideli.

316. *Expenditur hæc doctrina ab Auctore.*

Quæ utique doctrina vera est, si vera sint ea, quæ supponit; nimirum infidelem non esse capacem cujuscumque cognationis spiritualis, quòd sup. falsum ostendimus in cognatione, quæ oritur ex catechismo, ad quam difficulta-

tem non respondet Dicastillo; imò eam non tangit, quamvis non dubitem; probè ei fuisset notam, cum in Sanchio differis verbis exprimat.

Secundò supponit contrà Nonnullos (ut notat Dicastillo sup. n. 241.) cognationem & impedimentum inde ortum; non idem omninò esse, sed unum oriri ex alio Ecclesiasticâ constitutione, Sed ex quo hoc probatur?

Ni fallor (inquit Dicastillo ibi) efficaciter probatur in cognatione compaternitatis, v. g. in cognatione spirituali inter Parochum baptizantem & Patrem baptizati; inter quos, utpotè inter duos viros, non intercedit Ecclesiasticum impedimentum Matrimonij; nam impedimenta Ecclesiastica, maximè merè Ecclesiastica, solum statuuntur comparatione personarum, alioquin naturâ suâ capacium copulæ carnalis, ordinatæ ad generationem, ergò non identificatur impedimentum cum cognatione, sed impedimentum supponit cognationem inter personas, alioqui sibi mutuo capaces copulandi.

Possent quidem Ecclesia, si vellet, impedimentum inducere dirimens inter baptizatum, & non baptizatum, eo ipso quòd v. g. non baptizatus alterum baptizavit (distinctum ab alio impedimento, quòd de facto est, propter cultûs disparitatem) id tamen non fecit; quia tale impedimentum voluit esse cognationem spiritualem, quam ipsa quòque Ecclesia instituit, & hanc non fecit esse inter baptizatum & non baptizatum; quia defuit potestas Ecclesiæ circa non baptizatum, ad instituendam mutua cognationem, quamvis non defuerit potestas ad instituendum impedimentum ex parte sui subditi ad irritandum Matrimonium cum altero non subdito; ut re ipsâ factum est in impedimento disparitatis cultûs, in quo, quamvis non baptizatus non sit subditus Ecclesiæ, nihilominus potuit indirectè impediri ab Ecclesia, impediendo alterum baptizatum sibi subditum, ne validè contraheret cum persona non baptizata. Hactenus Dicastillo.

Expendamus singula. In primis, dicit aliquis: quid opus erat recurrere ad cognationem compaternitatis, cum quotidie idem occurrat in cognatione paternitatis, quando baptizans & baptizatus sunt ejusdem sexûs? Deinde: si inter illos, qui sunt ejusdem sexûs, non intercedit impedimentum Ecclesiasticum, sequitur; tactus, & alios actûs inhonestos inter ipsos, non accipere specialem malitiam incestûs ex ea cognatione sive paternitatis, sive compaternitatis.

Probatur sequela; quia si Ecclesia legem suam irritantem revocaret, nequidem fornicatio foret specialiter illicita, ut patet in cognatione carnali, ex qua olim usque ad 7. gradum oriebatur malitia incestûs; hodie autem non oritur nisi usque ad quartum gradum, eò quòd impedimentum dirimens in ulterioribus gradibus sublaturum,

317. *Probat non idem esse cognationem & impedimentum, ex Dicast.*

318. *Contra hanc probationem arguitur.*

Secundâ.

sublatum. Igitur impedimentum Ecclesiasticum, sive cognationis carnalis, sive spiritualis, etiam aliquo modo reperitur inter personas, alioquin naturam suam incapaces copulae carnalis, ordinatae ad generationem. Aut certe nec copula sodomitica inter eas habet specialem malitiam incestus. Et verò qualem effectum potest habere cognatio illa spiritualis inter Sacerdotem baptizantem, & patrem baptizati, nisi specialem prohibitionem turpitudinis inter illos, intuitu propinquitatis contractae ex Sacramento?

Denique: si Ecclesia potuit velle inducere impedimentum inter baptizatum, & baptizantem non baptizatum; unde, rogat quispiam, constat, id non fecisse, cum tota ratio constituendi hoc impedimentum inter baptizatos, militet etiam in hoc casu? Quippe ratio est reverentia, quam baptizatus debet baptizanti, eò quòd ab ipso fuerit spiritualiter regeneratus. Et quis negare potest, infidelem baptizantem spiritualiter regenerare baptizatum? Nonne omnis Baptismus, à quocumque collatus, est regeneratio? *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei*, ait Christus Ioannis 3. v. 5. Et quis dicere audeat, baptizatum ab infideli non fore renatum ex aqua & Spiritu Sancto, & per consequens non posse introire in regnum Dei?

Atque haec renascentia est totalis ratio huius impedimenti, quod Ecclesia expressit illo nomine cognationis spiritualis; unde hoc ipso quòd Ecclesia sustulit impedimentum inter baptizatum & filios baptizantis, etiam abstulit cognationem spiritualem inter eos, & hoc ipso quòd est impedimentum inter aliquos ratione Baptismi aut Confirmationis, possunt & debent vocari cognati spirituales. Supposito ergò quòd Ecclesia potuerit impedimentum inducere inter baptizatum & baptizantem infidelem, ratione collati Baptismi, etiam potuit eos facere cognatos spirituales, nisi velimus movere quaestionem de nomine.

Et verò si potuit infidelem facere cognatum imperfectum in Catechismo, cur non etiam perfectum in Baptismo? Haec sunt, quae opponi possent contra hanc doctrinam. Expectabo responsionem.

Interim quaero, utrum rectè Sanchez ex sua doctrina deducat sup. n. 15. nec eam cognationem spiritualem convalescere, ac oriri cum parentibus illis infidelibus, licet postea illi baptizentur. Quia, inquit ille, quòd à principio irritum fuit, convalescere nequit, Reg. *Non firmatur* de Reg. juris in 6. & Reg. *Quod ab initio, ff. eod.*

Sanchium sequitur Dicastillo sup. n. 243. Rationem dat: Quia cum non baptizatus non esset subditus, non factus fuit ab Ecclesia cognatus spiritualis alterius; atque adeò nec resultavit impedimentum ex tali cognatione. Quòd autem postea superveniat Baptismus, non sufficit, ut impedimentum resultet; quia nec Baptismus sufficit, ut resultet cognatio praerequisita ad impedimentum. Nam cognatio tunc tantum

Bosco de Matrim. Pars II.

debet causari, quando fit actus sufficiens ad illam causandam, qui in nostro casu nunquam fit; quando enim ille non baptizatus baptizavit, actus ille non fuit sufficiens ad causandam cognationem, utpotè proveniens à non baptizato. Postea verò, quando jam est baptizatus, talis actus non fit, nec fieri potest, & actus, qui ab initio irritus fuit, & transivit, non acquirit vires pro hoc tempore; quia juxta Reg. *Non firmatur*, de Reg. juris in 6. & Reg. *Quod ab initio, ff. eod.* quòd à principio irritum fuit, tractu temporis convalescere nequit. Haec ille,

Quibus non obstantibus, Coninck disp. 32. n. 27. docet, si Petrus suscipiat filium Paulae, adhuc infidelis, & haec postea baptizetur, eos irritè contrahere. Nam, inquit, etsi inter eos non oriatur haec cognatio, quamdiu alter est infidelis, nascitur tamen statim atque ipse convertitur, non quidem immediatè ratione Baptismi, qui jam praeteriit, sed ratione paternitatis, quae orta est inter fidelem suscipientem & baptizatum, quae postea inter suscipientem & baptizati parentes gignit compaternitatem, statim atque hi sunt ejus capaces. Sicut olim proles v. g. Petri, hoc ipso quòd baptizabantur, contrahebant cognationem spiritualem cum eo, quem Petrus jam ante susceperat, ut patet ex c. 1. de Cognat. spirit. in 6. quam tamen nullo modo contrahebant, dum alter baptizabatur, etsi tunc fortè essent natae, si nondum erant baptizatae.

Ubi nota: tam baptizantem, quam suscipientem, immediatè solum contrahere hanc cognationem cum baptizato, & hac mediante cum ejus parentibus; idque vel eodem instanti, si tunc ejus capaces sint, vel postea statim ac capaces fiunt, Hucusque Coninck.

Sed ego in d. cap. 1. nihil aliud lego, quam baptizatum contrahere cognationem spiritualem cum filiis suscipientis, & uxore antea carnaliter cognita. An autem id intelligi debeat de solis filiis jam natis & baptizatis, vel etiam de filiis non baptizatis, & nondum natis, hoc ipso quòd baptizabantur, textus ille non loquitur: sed de filiis postea natis habetur c. 1. de Cognat. spirit. ibi: *Et licet primus Canon exinde editus, natos post compaternitatem ad invicem copulari prohibeat: alter tamen Canon posterius editus, primum videtur corrigere, per quem statuitur, ut sive ante, sive post compaternitatem geniti sunt, simul possint conjugi, excepta illa persona dumtaxat, per quam ad compaternitatem venit.* Ita Alex. 3. Salernit. Archiepiscopo. Fortè Coninck voluit hoc cap. citare, & per errorem typographi additum est ly in 6. Canon autem, quem hic citat Pontifex, tanquam posterius editus, est Urb. 2. & refertur 30. q. 3. cap. 4.

Interim ad hoc argumentum Coninck, respondet Dicastillo sup. n. 245. Quamvis concederemus, compaternitatem in matre baptizati non oriri immediatè ex Baptismo, sed mediante filio spirituali, oritur tamen non mediante relatione, ut Adversarii volunt, sed mediante generatione spirituali, quae fit per ipsum actum tenendi, & suscipiendi ex sacro fonte, qui actus

D d 2

est

319.
Ternio.

320.
Renascentia est totalis ratio huius impedimenti.

321.
Cognatio spiritualis non convalescit post Baptismum infidelis, juxta Sanchez.

Eum sequitur Dicast.

322.
Oppositum docet Coninck.

Probat à simili. ex c. 1. de Cognat. Spir. in 6.

323.
Expenditur d. textus.

324.
Resp. Dicast. ad arg. Coninck.

est fundamentum seu conditio fundandi (ut cum dialecticis, aut metaphysicis loquar) tum relationem paternitatis & filiationis spiritualis inter patrum & baptizatum, tum compaternitatis inter patrum & matrem; cumque illa generatio spiritualis & actus ille tenendi & suscipiendi, initio quando extitit, non causaverit relationem compaternitatis, propter defectum Baptismi requisiti in Berta matre; postea verò, quando mater baptizatur, non existat actus generandi spiritualiter, vel tenendi seu levandi ex sacro fonte, nec tunc consurget relatio, atque adeo nunquam; prius quidem propter defectum in termino, postea verò propter defectum fundamenti seu conditionis fundandi. Hæc ille.

325.
Oppugnatur.

Sed contra etiam in casu, à Coninck adducto, quando proles nascitur, aut baptizatur, deficit fundamentum seu conditio fundandi fraternitatis spirituales, scilicet susceptio ex sacro fonte; & quando hæc susceptio erat, deficiebat terminus, quia vel nondum nata erat proles, vel nondum baptizata.

Resp. Authoris.

Ad hoc non respondet Dicastillo; ego autem video responderi posse, terminum à principio fuisse, scilicet prolem, non quidem in se ipsa, sed in semine patris; qui erat baptizatus, ut supponitur; atque adeo contraxit cognationem spirituales pro se, & pro omnibus in semine suo contentis, pro illo tempore quando forent capaces cognationis huiusmodi contrahendæ.

Fuit igitur à principio illa cognatio valida, ut proinde non habeant hic locum dd. Reg. juris: *Non firmatur &c. Quod ab initio &c.* At verò in nostro casu quando ambo parentes sunt infideles, actus omnino fuit irritus, id est, non fuit contracta cognatio cum aliqua persona, in qua altera, ad quam postea extenditur, formaliter vel virtualiter continebatur.

326.
Replica solvitur.

Quinimò, reponit quispiam; contracta fuit cognatio cum puero baptizato. Planè sic est; sed nunquid in puero baptizato formaliter vel virtualiter continentur parentes? Constat quòd non, sed oppositum est verum: nam continentia illa virtualis non est aliud, quam virtus causæ producendi suum effectum,

Quid si sola mater sit infidelis, pater autem baptizatus.

Quid ergò, inquis, si alter dumtaxat parens v. g. mater sit infidelis, pater autem baptizatus? Iam enim patrum contrahet ab initio cognationem cum patre fideli, mater autem infidelis una est cum ipso caro; cur, putas, illa unitas non sufficiat, ut exurgat in matre infideli cognatio, postquam fuerit baptizata? Nunquid olim cognatio paternitatis & compaternitatis transfundebatur à viro in uxorem, eò quòd essent una caro effecti per copulam carnalem? Prorsus, ut supra vidimus.

Igitur tanta videtur esse connexio uxoris cum viro, quanta prolium cum parentibus; si ergò proles nondum natæ contrahebant cognationem in parentibus, quidni & uxor infidelis possit eam contrahere in viro fideli pro eo tempore, quo erit fidelis; sicut proles contrahebant pro illo tempore, quo forent natæ & baptizatae?

327.

Hanc difficultatem non tanguit DD. sed

aliam sibi objicit Dicastillo sup. n. 246. dicens: Unum tamen est, quod secundum hunc modum philosophandi posset ingerere aliquam difficultatem; nempe, si fortè contingat, quo tempore baptizatur quis, etiam matrem alioquin baptizatam esse mortuam, postea verò per miraculum resurgat; fore concedendum, illam feminam resurgentem non habere cognationem spirituales compaternitatis cum baptizante, propter eandem rationem, imò fortiore; quia quando extitit generatio spiritualis, non existebat mater illius filij, qui tunc baptizabatur, atque adeo non consurrexit relatio compaternitatis, ex defectu termini; postea verò, quando mater jam existit rediviva, non existit generatio, quæ est fundamentum seu conditio fundandi talem relationem. Hoc autem fortassè alicui videbitur durum concedere. Ita Dicastillo.

Alia difficultas ex Dicastillo.

Et quid putatis, ipsum respondisse ad hanc difficultatem? Concedit totum; nec video, inquit, inconveniens in eo concedendo: multa enim absurda primo aspectu, quæ reverà non sunt absurda, sequuntur, aut sequi possunt ex prædictis miraculosis resurrectionibus, de quibus suis locis disputandum est, cuiusmodi sunt casus mortui professi & resurgenti; nam qui professus erat, si semel mortuus resurgat, non resurgit obligatus Professione, juxta Multorum sententiam, sicut nec conjugatus resurgit conjugatus & obligatus uxori; tamen hæc non sunt absurda.

328.
Ejus responsio.

Et quod attinet ad nostrum casum, Sanchez sup. n. 11. & 15. expressè concedit, valere Matrimonium cum illa persona, quæ propter defectum Baptismi non fuit capax cognationis spiritualis, quando hæc fuisset contrahenda, si postea baptizetur, & tollatur impedimentum disparitatis cultus. Hucusque Dicastillo.

Rectè quidem ad hanc difficultatem; cum enim per mortem prius Matrimonium dissolutum fuerit (juxta illud Apostoli 1. Cor. 7. v. 39. *Mulier alligata est legi, quanto tempore vir ejus vivit, quòd si dormierit vir ejus, liberata est, cui vult nubat*) neque in se ipsa, neque in suo aliquando viro potuit eam cognationem contrahere, quandoquidem dum puer baptizatur, amplius non sit suus vir; quid ergò mirum, si post miraculosam resurrectionem à mortuis, non habeat spirituales cognationem, quæ respectu ejus ab initio omnino fuit nulla?

329.
Approbatum ab Authoris.

Siquidem, ut supra audivimus, *Non firmatur tractu temporis, quòd de jure ab initio non subsistit.* Quippè tempus non est modus inducendæ vel tollendæ obligationis; arg. l. 44. ff. de Oblig. & act. ibi: *Placet etiam ad tempus obligationem constitui non posse.* Quòd accidit, ut & sponsalia à minoribus septennio, vel Matrimonium ab im-
puberibus contractum, tractu temporis non convalescant, eò quòd inutiliter eà ætate contrahantur. Nisi fortassè, superveniente legitima ætate, per novum consensum sponsalia, vel Matrimonium confirmantur expressè vel tacite; vel nisi ratiabitione meâ, quòd malè ab alio ge-
stum

Tempus non est modus inducendæ obligationis.

stum est, à me comprobetur. Verùm hæc novo consensu, non tractu temporis firmantur.

330. *Occurrit objectioni.*
Nec valet, si dixeris: etiam in casu proposito non firmabitur cognatio tractu temporis, sed susceptione Baptismi. Respondetur enim disparitatem nimis magnam esse; videlicet, novum consensum esse totalem causam obligationis, quæ de novo oritur ex sponsalibus, aut Matrimonio; at verò Baptismus parentum infidelium, nullatenus est causa istius cognationis, sed ad summum reddit parentes capaces contrahendæ cognationis ex Baptismo filij, qui amplius non est, ut supponitur, nec amplius poni potest per quamcumque ratiabitionem prioris Baptismi, aut iteratam collationem novi Baptismi.

331. *Probatio à simili.*
Appositè Gloss. D. Reg. 210. ff. de Reg. juris verb. *Quæ ab initio: Si impubes, inquit, vel furiosus testetur, non valet: licet pubes vel sana mentis postea factus fuerit, ut Insti. Qui test. am. succ. poss. §. Præterea.*

Sed cur hoc? Iam enim est capax condendi testamenti. Planè est capax, & idèò testamentum, quod nunc facit, valet; licet non valeat, quod antea factum fuerat, juxta D. Reg. *Quæ ab initio inutilis fuit institutio, ex post facto (id est, tractu temporis) convalescere non potest: Et tamen hic etiam reperitur aliquid præter lapsum temporis, scilicet pubertas vel sana mens. Sicut ergo hoc non sufficit, ut illud testamentum valeat; sic neque in nostro casu satis est, ut parentes jam sint baptizati, qui erant infideles tempore Baptismi, ex quo debebat oriri cognatio spiritualis.*

Cæterum, omnes has difficultates evadunt illi, qui docent non baptizatum esse capacem cognationis spiritualis, æquè ac baptizatum, eamque contrahere si baptizet, aut verè suscipiat. Dico: *Verè suscipiat*: quia Multi docent eum invalidè suscipere & non tantum illicitè; atque adeò nullum, ut supra insinuavi, ex susceptione hujusmodi contrahere impedimentum, ettò baptizando contraheret.

332. *An non baptizatus valide suscipiat in Baptismo.*
Ita Gloss. cap. 202. de Consecr. Dist. 4. *In Baptismate vel in Chrismate, non potest alium suscipere in filiolum, qui non est ipse baptizatus, vel confirmatus. Ubi verb. Suscipere, sic interrogat: Sed quid si suscipiat? Respondet: Dicunt quidam, quòd non contrahitur compaternitas: secus si baptizet.*

Isti autem Quidam non possunt habere aliud fundamentum suæ distinctionis, quàm quòd Baptismus valeat, secus susceptio; ut insinuat Sotus 4. dist. 4. q. un. §. *Contra secundam, in fine, ibi: Quocircà, ut illic ait Glossa, si infidelis baptizat, contrahit subinde affinitatem; non autem si sit susceptor; quia dumtaxat est factò, non jure.*

333. *Saltem suscipi illius.*
Et quidem, si Sotus intelligat per jus, permissionem seu approbationem Ecclesiæ, benè optimè negat, infidelem jure suscipere, id est, licitè suscipere, id enim ad minus probat d. cap. 202. Sin autem intelligat irritationem, quasi infidelis, licet de facto suscipiat, invalidè tamen, ei contradiximus Parte primâ hujus Operis Disp. 2. Sect. 6. Conclus. 4. Nam *ly Non potest, quo utitur d. cap. non semper est particula irritans, ut*

ibi ostendimus, alioqui etiam invalida foret susceptio in Confirmatione ab eo facta, qui non foret confirmatus, quod plurimi negant, ut infra videbimus.

Dico ergò rursùm: probabile esse, infidelem non solum validè baptizare, sed etiam validè suscipere; & per consequens, si contrahat cognationis impedimentum baptizando, etiam contrahere idem impedimentum suscipiendo.

Quinimò Nonnulli apud Sanchez disp. 60. n. 4. docent, infidelem baptizantem filium fidelis, non contrahere cognationem; secus si teneat in Baptismo vel Confirmatione. Quòd baptizans non exerceat eum actum nomine proprio, sed vice Spiritus sancti; at tenens non exerceat nomine alterius, sed proprio.

Sed nobis non placet hæc doctrina: nam etiam fidelis baptizans non exerceat eum actum nomine proprio, sed vice Spiritus sancti, juxta illud D. Aug. tract. 6. in Ioan. ante medium; ibi: *Quid ergo per columbam didicit, ne mendax postea inveniretur, quod advertat à nobis Deus opinari, nisi quandam proprietatem in Christo talem futuram, ut quamvis multi ministri baptizaturi essent, sive justis, sive injustis, non tribueretur sanctitas Baptismi, nisi illi super quem descendit columba, de quo dictum est: Hic est qui baptizat in Spiritu sancto. Petrus baptizet; Hic est qui baptizat: Paulus baptizet; Hic est qui baptizat.* Iam autem nullus negat, fidelem baptizantem contrahere cognationem, Et aliunde, non baptizatus Baptismo fluminis, potest esse baptizatus Baptismo fluminis.

Quod verò additur: *At tenens non exerceat nomine alterius, sed proprio*; est contra plurimos Doctores, qui volunt, tenentem id exercere nomine Ecclesiæ; & idèò invalidè tenere, quia non est membrum Ecclesiæ; & per consequens, non facit nomine Ecclesiæ, quod videtur requiri ad valorem illius cæremonix, quæ ab Ecclesia est instituta.

Et sanè, si quid probet, hanc susceptionem esse invalidam, est hoc argumentum, quod nusquam invenio solutum; & propter ipsum inducitur hæc sententia, quæ videtur magis communis, satis apparet probabilis. Interim, quia etiam ex nullo textu constat, hanc cæremoniam debere fieri nomine Ecclesiæ, & Ecclesia potuit velle, ut validè fieret etiam ab infidelibus, quid enim obstat? Ac aliunde in re dubia præsumitur pro valore actus; hinc dicimus, talem susceptionem fore validam, saltem quoad obligationem instruendi, quæ quasi naturaliter consequitur talem actum, & cedit in maximum favorem baptizati, quo non oportet eum privare sine manifesto textu.

Et quamvis communiter infideles nequeant instruere, cum ipsimet instructi non sint, propter quod Ecclesia prohibuit, tales admitti ad susceptionem; equidem fieri potest, quòd instructi sint, & alios instruere possint, fortè melius, quàm illi qui sunt baptizati.

Et verò hæretici nonne melius possunt instruere, quàm infideles? Et tamen eorum sus-

Probabiliter valet susceptio.

334. *An infidelis suscipiendo incurrit impedimentum secus baptizando.*

Rejicitur sententia affirmans.

335. *Arg. pro susceptione invalida.*

336. *Vales hæreticorum susceptio, ceptio.*

ceptio, quàmvis illicita, valida est, si igitur incapacitas instruendi non irritat susceptionem hæreticorum, nec irritabit susceptionem infidelium, saltem quoad obligationem instruendi, quam quisque sibi ipsi potest imponere, & censetur imponere, suscipiendo voluntariè officium, quod talem obligationem habet annexam. Unde hæc obligatio oritur in non baptizato, non tam ex lege Ecclesiæ, quàm propriâ voluntate, quâ se constituit fidei iussorem; quod potuisset facere, etiam seclusâ omni lege Ecclesiæ.

337. Unde quod bene notandum est, in Rit. Rom. tit. de Sacram. Baptismi §. De patrinis, infideles conjunguntur hæreticis, & aliis, quos prohibet admitti ad hoc munus, tamen si admittantur, validè suscipiant, ibi. *Sciant præterea Parochi, ad hoc munus non esse admittendos infideles aut hæreticos &c.*

Neque eo loco fit mentio alicujus cognationis, sed tantum instructionis, ibi: *Nec qui ignorant rudimenta fidei: Hæc enim Patrini spirituales filios suos, quos de Baptismi fonte susceperint, ubi opus fuerit, opportune docere tenentur.* Sicut ergo ignorantibus rudimenta fidei, tamen instruere non possint, si tamen suscipiant, contrahunt obligationem instruendi vi officij sui; quippe valet eorum susceptio; quid ni similiter infideles?

338. Imò quidni contrahant cognationem spiritua-
lem, quæ non est de substantia hujus muneris, sed quid merè accidentale, quasi effectus, ex decreto Ecclesiæ annexus; contrahant, inquam, eâ ratione, quâ illud impedimentum contrahunt hæretici, & alij ibi enumerati? Nonne ille, qui, tanquam membrum putridum, præcisus est ab Ecclesia per excommunicationem, potest aliquid operari nomine Ecclesiæ? Et tamen validè potest suscipere de sacro fonte, & contrahit suscipiendo impedimentum cognationis spiritualis. Scio hæreticos & excommunicatos habere characterem baptismalem; sed quod hic requiratur, unde constat? Non utique ex eo, quod debeat suscipere nomine Ecclesiæ, ut jam ostensum est.

339. Attendite Glossam 30. q. 1. c. 1. verb. *Ex lavacro*, ubi sic lego: *Dicunt quidam, quod si suscipio filium judæi de sacro fonte, inter me & ipsum non contrahitur compaternitas; quia nihil ad constitutionem Ecclesiæ de iis, qui foris sunt, 2. q. 1. Multi. Unde si judæa postea convertatur ad fidem, possum cum ea contrahere, quia non reviviscit, quod nihil fuit. Dicunt tamen, quod si esset secundum legem Mosaicam, quod contraheretur inter eos compaternitas per circumcissionem, sicut nunc per Baptisma contrahitur. Inter susceptum autem & suscipientem in iis, quæ præcedunt Baptismum, contrahitur vinculum compaternitatis, & licet adhuc non sit in fide, vel in veritate ante Baptismum, ut 28. q. 1. Cave: destinatione tamen quâdam fidelis reputatur, extra de Baptismo. Majores, vers. Si quamvis.*

Hugo tamen & R. dicunt, quod inter me & judæam, cujus filium de sacro fonte suscipio, contrahitur compaternitas, unde non possum postea cum illa, ad

fidem conversa, contrahere. Item dicit H. quod bene contrahitur compaternitas inter me & patrem suscepti de sacro fonte, licet sit hæreticus, si aliquando fuerit baptizatus.

Quam Glossam (inquit Pontius lib. 7. cap. 40. n. 1.) à Doctoribus approbatam, in sua summa scribit Auctor Rosellæ verb. *Impedimentum, impediri. 6. n. 26. Antoninus 3. part. tit. 11. cap. 13. §. 14. Angelus verb. Matrimonium, 3. n. 11. Sylvester verb. Matrimonium, 8. q. 8. dicto 12. In qua sententia, licet falsò, creditur esse D. Thomas.*

Negant verò contrahi pauciores; sed inter eos unus, qui pro mille, est D. Thomas, quidam Sylvester dicat. Nam in 4. dist. 42. q. 1. a. 3. scripsit, cum uxore non baptizata nequam cognationem contrahi spiritualement, quia spiritualis vitæ est expers, quæ sententia non unâ probatur ratione.

341. Prima est; quia quàmvis certum sit, hæreticum capacem esse ejus cognationis, si gentilis vel infidelis baptizet aliquem, vel suscipiat quempiam, cum eo, quem suscipit, vel baptizat, nullam cognationem spiritualement gignit, cum ejus non baptizatus sit minimè capax. Ergo pari ratione, neque Christianus baptizans, aut suscipiens contrahit cognationem aliquam cum infideli parente. Antecedens autem docent D. Thomas, Richardus, Paludanus in 4. dist. 42. & testatur Sotus 4. dist. 42. q. 1. art. 3. Hæc ille.

Prorsus testatur Sotus, dum ait, Glossam *Quid sententia Sotus.* In *Baptismate*, quæ distinguit inter baptizantem & suscipientem, ut supra vidimus, nullâ ratione fulciri. Quamquam ipsemet rationem aliquam assignet. 4. dist. 4. q. un. a. 5. dicens: *Quocirca, ut illic dicit Glossa, si infidelis baptizat, contrahit subinde affinitatem; non autem, si sit susceptor, quia dumtaxat est factò, non jure. Sed de hoc supra satis dictum est.*

Quantum ad Paludanum, loco cit. q. 1. a. 1. conclus. 3. n. 8. ad medium, sic ait: *De hoc autem quod dictum est in primo, non baptizatum tenentem non contrahere, potest distingui, ut nullo modo baptizatus non contrahat; quia non potest esse quis cognatus in vitâ, quam nullo modo participat; sicut non est de tribu aliqua Judæorum, qui non est de genere eorum: sed catechumenus est jam baptizatus Baptismo flaminis, & in vita spirituali quasi in utero natus, etsi non ex utero: ergo est jam cognatus: ergo sicut puer adhuc in utero existens, licet non agnoscatur consanguineus parentum, antequam animetur animâ rationali, quia inter bruta non est consanguinitas, & embrio prius vivit vitâ plantæ; tamen postquam est verus homo, jam agnoscutur: unde si mulier primò pariat abortivum, prius tamen animatum, secundò editus non videtur esse primò genitus, sed secundò; licet quoad aliquid non videatur peperisse filium, quæ edidit mortuum; quia qui in utero est, pro nato reputatur, cum de ejus utilitate agitur. Hæc ille.*

Ubi, ut vides, admittit non baptizatum Baptismo

In Rit. Rom. infideles conjunguntur hæreticis.

Probatum infideles contrahere cognationem.

Est sententia Hug. ex Gloss. 30. q. 1. c. 1.

Est sententia Hug. ex Gloss. 30. q. 1. c. 1.

340. An hac Glossa sit approbata à DD.

Pauciores negant contrahi cognationem. An inter illos D. Tho. affirmat Pont.

341. Prima ratio pro hac sententia.

Quid sententia Sotus.

342. Quod Paludanus.

343.

Existimat catechumenum posse contrahere.

tismo fluminis, dummodo sit baptizatus Baptismo fluminis, posse contrahere cognationem; non solum imperfectam, tenendo in catechismo; sed etiam perfectam, tenendo in Baptismo. Ergo non bene adducitur à Pontio pro sententia, quæ generaliter docet, non baptizatum non posse contrahere cognationem spirituales, sive baptizando, sive suscipiendo in Baptismo.

Et verò plerique concedunt, ut supra dictum est, infidelem catechumenum posse contrahere cognationem ex catechismo, quæ tamen non oritur, nisi ex statuto Ecclesiæ. Si autem subest huic statuto, cur non etiam alteri? Quia, inquis, ut dicit Gloss. sup. *Licet adhuc non sit in fide, vel in veritate ante Baptismum, destinatione tamen quâdam fidelis reputatur.*

344. *Quare catechumenus potius contrahat cognationem ex catechismo, quam ex Baptismo.*

Sed quæro ego, quare illa destinatio non etiam sufficit, ut contrahat cognationem ex eo quod baptizet, aut teneat in Baptismo? Quia, ais, hæc cognatio est perfecta, fides autem catechumeni solum imperfecta, quæ licet sufficiat pro cognatione imperfecta, haud equidem pro perfecta: nisi velis admittere, catechumenum aliis etiam impedimentis Ecclesiasticis, puta consanguinitatis, affinitatis & similibus obligari, quæ enim ratio disparitatis?

Et idem argumentum formari posset contra illos, qui absolute docent infidelem baptizantem, aut valide tenentem contrahere impedimentum dirimens cognationis spiritualis; quæri, inquam, posset ab illis, cur similiter non adstringantur aliis impedimentis juris Ecclesiastici, à quibus tamen communiter eximuntur, eò quod non subsint legibus Ecclesiæ, quæ non judicat de ijs, qui foris sunt?

345. *Quare potius possit obligari hoc impedimento, quam alijs.*

Hoc argumentum non invenio apud aliquem Auctorem solutum, nec apparet facilis solutio, nisi retorquendo ipsum & dicendo; catechumenus olim antequam foret baptizatus, obligabatur lege Ecclesiæ prohibente Matrimonium; nam per catechismum, qui præcedit Baptismum, cognatio spiritualis contrahebatur, per quam Matrimonium contrahendum impediatur jure Ecclesiastico; & tamen catechumenus ante Baptismum est foris, sive extrâ Ecclesiam, & non tenetur aliis impedimentis Ecclesiasticis.

Et quamvis cognatio ex catechismo sit imperfecta; equidem lex, ex qua oritur in ratione legis, tam perfecta est, quam ea, ex qua oritur impedimentum dirimens cognationis spiritualis; cur ergo potius uni, quam alteri subjectus erit? Vide quæ de hac disparitate diximus Sect. 2. Conclus. 5.

346. *Incertum est, an persone non baptizate contrahant hoc impedimentum.*

Igitur, ut finem imponamus huic Conclusioni, certum est, contrahi hanc cognationem à personis baptizatis; incertum, an etiam personæ non baptizate eam contrahant; rationes adduximus pro utraque parte: dispiciat eas lector, & quas deprehenderit magis solidas, ne rejiciat; sed in praxi eas amplectatur, & non errabit in fide aut bonis moribus.

Si autem à me quærat: an sicuti non baptizatus, baptizans aut tenens in Baptismo non contrahit, secundum probabilem sententiam,

impedimentum spiritualis cognationis, quod alias contraheret, si esset baptizatus; an, inquam, consimiliter non confirmatus, confirmans aut tenens in Confirmatione liber sit ab hoc impedimento. Item; Utrum putans se tenere Paulum, & est Petrus, maneat impeditus? Respondeo citius:

CONCLUSIO VI.

Contrahit Impedimentum Cognationis Spiritualis non confirmatus, qui suscipit puerum in Confirmatione; neque obstat error Personæ.

Supponamus ea, quæ certa sunt. In primis: hoc impedimentum contrahit non confirmatus, qui suscipit puerum in Baptismo. Quippe nusquam ea susceptio interdicatur, nedum irritatur, estque membrum Ecclesiæ per Baptismum.

Secundò: Omnes admittunt, Episcopum non confirmatum, si puerum confirmet, veram contrahere cognationem; quamvis enim fortè illicitè id faciat, validè tamen, juxtâ commissivam sententiam, de qua tractavimus proprio loco, scilicet Parte primâ hujus Operis Disp. 3. Sect. 3. Conclus. 5. in principio.

His suppositis tanquam indubitatis; probatur prima pars conclusionis primò, ex secundo supposito: quæ enim ratio disparitatis, ut magis Episcopus confirmans, quam suscipiens contrahat cognationem?

Respondet Sanchez lib. 7. disp. 60. ubi n. 20. adhæret opposito nostræ Conclusionis, tamquam probabiliori, respondet, inquam, disparitatem esse, quod Episcopus, non insignitus character Confirmationis, conferat verum Sacramentum Confirmationis, juxtâ Omnes; at non est verus susceptor.

Sed de hoc quæritur inter Doctores, an sit verus susceptor; & quod non, probatum oportet, non suppositum. Probatur, inquis, ex cap. In Baptismate, de Consecr. dist. 4. In Baptismate vel in Chrismate non potest alium suscipere in si-
liolum ipse, qui non est baptizatus vel confirmatus. Quod verbum, Potest, (inquit Sanchez sup. n. 20.) præpositâ negatione, tollit potentiam, & reddit actum nullum.

Respondet Dicastillo hic disp. 7. n. 254. (ubi docet nostram Conclusionem tamquam probabiliorē) de particula negativa præpositâ verbo, Potest, non est admodum certum, quin alij id negent; & licet in illis alijs textibus, quos allegat Sanchez lib. 6. disp. 38. n. 20. significetur, non solum actum esse illicitum, sed nullum; id locum habet, tum ratione materiæ, tum aliarum circumstantiarum.

Et sanè satis per se clarum videtur, verbum: Non potest, etiam in phrasi juris, non semper significare actum fore invalidum, aut nullum, si potest.

347. *Supponitur*

1.

Secundam suppositum.

348.

Ex hoc probatur 1. pars Conclusionis.

Cujus oppositum docet Sanchez.

349.

Probat, Episcopum non confirmatum haud valide posse suscipere in Confir.

350.

Ly Non attend-